

Posudek oponenta diplomové práce Aleny Hájkové

Recepce díla Bohumila Hrabala v anglo-americkém kontextu

Od počátku této práce, která přichází s původním materiálovým výzkumem a jeho zhodnocením, má čtenář-oponent dojem, že se v rozsáhlé látce s četnou frekvencí jmen nej-různějšího druhu a s mnoha kontexty spolehlivě orientuje. Od začátku má přesnou představu o postupech, které autorka volila při rešerších materiálu, a způsob strukturování látky.

První kapitola podává Hrabalův komprimovaný portrét se zvláštním důrazem na styl autorových próz a budování jeho literárních postav. Alena Hájková tu prokázala umění zkratky, kompilace a zjednodušení, které myslím nikde nepřesahují únosnou mez. Vysvětlují si to také tím, že se opírá v zásadě o spolehlivou literaturu předmětu (S. Rothová, M. Jankovič) a že zapojení referencí, které je věcné méně (např. J. Kladiva), tuto linii příliš neruší.

Druhá kapitola je už vstupem do vlastní problematiky, autorka představuje Hrabalovy jednotlivé překladatele do angličtiny, v krátkých zastaveních informuje o jejich záběru (tj. uvádí, z jakých všech jazyků do angličtiny překládali, která Hrabalova díla volili a jak bylo nebo je jejich umění vnímáno v základních anglofonních překladatelských příručkách nebo propedeutikách) a stejně přehledně pak představuje i autory paratextů provázejících anglické verze Hrabalových titulů. Představu o Hrabalově místě v anglickém prostoru doplňuje exkurs po odborných publikacích se závažnějšími zmínkami o našem spisovateli. Alena Hájková se tu opírá znovu o práci Susanny Rothové a o novější přehled Martina Pilaře.

Čtvrtá kapitola (od s. 41) je pak vlastním těžištěm diplomové práce. Autorka po jednotlivých dekadách od šedesátých let po naši současnost mapuje ohlas vždy odděleně v Anglii a v USA. Tyto „geografické“ kapitoly konstruuje jednoduše jako popis a výklad. Takto konstatováno to může vypadat jako banalita, ale rád bych zdůraznil, že jde o mimořádně obtížný úkol. Látkou Aleny Hájkové tu je několikerá meta-rovina diskursu: autorka má zvěcnit, co píše někdo o překladu z nějakého jazyka nějakého spisovatele, který pojednává o určitých (nějakých) věcech. Autorka této výzvě dostala výborně: v první části každé podkapitoly podává přehledný obrázek o tom, kdo kde co publikoval a jaký byl „obsah“ takového pojednání. V druhé, graficky oddělené části podrobuje příslušné stati rozboru a dělá to úsporně a z odborně žánrového hlediska korektně. Nevstupuje s jednotlivými pisateli do konfliktu, nýbrž ukazuje jejich pojetí jako v různých sférách

(jazykové, publikační, dějinné, vzdělanostní, hospodářské, literární aj.) kontextuálně podmíněné.

Podtrhuji, že v souvislostech studentských odborných prací posledního desetiletí jsem se jen vzácně setkal s tak zručně zvládnutým řemeslem jak po stránce jazykové, tak metodologické. To, co vypadá na první pohled jednoduše, představuje pro dnešní studenty – a obávám se, že i pro mnoho mladých „kariérních akademiků“ – nedostižnou metu.

Nenápadnou řemeslnou, kompoziční i jazykovou suverenitu předkládané práce (několik překlepů nebo formulačních lapsů nestojí za řeč) dovršují přehledné soupisy literatury a rejstříky – jmenný a citovaných Hrabalových textů.

Diplomovou práci velice rád doporučuji k obhajobě a navrhuju hodnocení „výborně“.

Doc. dr. Michael Špirit

2. září 2019